

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Suroul de distribuire: **Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25**

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Pământul și sufletul.

Suntem călători pe pământ dar am îndrăgit călătoria și am uitat scopul ei. Așa ne-am aranjat ca și cum am avea înaintea noastră un drum nesfârșit. Expresul, viața, aleargă cu noi, iar noi cu ochii măriți de uimire privim frumusețile înălțimile, și ab-surile lumii, ce — ca într'un film captivant și enervant — se desfășoară înaintea noastră. Când găsim vr'un ținut neplăcut, mo-cirlos, sau primejdios prin gazele emanate fauna sau flora lui, în dorul nostru de experiențe oprim expresul vieții ca să pipăim și savurăm primejdia de care ne-a ferit călătorii versași. Apoi când experiențele multilaterale aproape ne doboară, cu capul plecat de povoaara lor ne urcăm iarăși în trenul nostru, ca în locul ameteții

experiențelor să avem ame-teala vitezii. Și totul se'n-cepe din nou.

Scopul călătoriei îl dăm uitării, tot așa sufletul în interesul căruia am început întreaga călătorie. Având griji pământești nu ne cu-getăm la suflet, absorbiți de plăceri iarăși e uitat sufletul, atracția pământu-lui e enormă.

Ne sbatem, luptăm pen-tru scopuri numai pămân-tești, iar când se întâmplă să le vedem realizându-se, nici în gând nu ne trece să jertfim în aceste inter-vale puține un singur mi-nut sufletului. Nu, pentru că expresul nu așteaptă, el gonește cu noi înaintea al-tor frumuseți, griji și plă-ceri.

Iar toate ce le-am adu-nat în călătoria lungă sunt închise în amintirea noastră. Puține nădejdi împlinite și multe vane, rare ore de bucurie plătite cu mii de lacrimi, bunuri, care căș-

tigate și-au pierdut valo-a-reă plăceri care au durat numai o clipă și au lăsat în urma lor amără-ciune de un an. Ajungând la sfârșitul călătoriei noas-tre, înspăimântați trebuie să recunoaștem că suntem învinși pământului și ne întrebăm și noi cu Evan-ghelelul: „Nebune, întru aceasta noapte vor se ceară sufletul tău dela tine, dară cele ce ai ale gătit cui vor fi?”

Să ne punem întreba-rea aceasta încă de vre-me!
I. B.

Binecuvântarea nouvei biserici din Handalul—Ilbei.

Mare bucurie sufletească au avut credincioșii din filia Han-dalul—Ilbei (Iud. Satu-Mare) în 8 Nov. a. c. când sa binecu-vântat noua biserică. La acest act au participat Rev. Ilarie Bo-roș canonic, Rev. Ioan Tarța

protopop-arhidiacon ca delegatul Episcopiei, și preotul local Patriciu Bârlea.

Dorința credincioșilor săraci din aceasta mică filie situată între munți, de multe decenii era să aibă biserică proprie. Visul sa realizat acum. Biserica e din piatră acoperită cu tinichea. În decurs de 6 luni sa terminat edificarea bisericii. Spese, peste 150.000 lei afară de piatră și nisip, la ce sau angajat bunii credincioși.

La binecuvântarea bisericii au fost prezenți foarte mulți credincioși de aici și jur. Predici frumoase au rostit Rev. Ilariu Boros canonic și Rev. Ioan Tarța prot. storcând lacrimi din ochii credincioșilor. Credincioșii roagă pe Dumnezeu să se poată prevedea și cu iconostas să aibă nouă bucurie, consacrarea. Doamne ajută!

Ce e rugăciunea?

Intri în biserică ... Sfinții se roagă, adoră. În gestul acesta i-a îmărmurit artiștii cunoscători de suflete și inspirați de Domnul. Și dacă scriu și dacă cântă, scrisul și cântecul ei rugăciune. Contemplarea lui Dumnezeu e suprema fericire! Prin rugăciune ne apropiem de el, privim spre infinit, ne punem sub adăpostul lui; efemerul nostru îl prrijinim de infinit; razele infinitului aprind în noi visări

mărețe, speranțe tainice și chiar un interes mai mare pentru înțelegerea realului, palidă reflecție a ceea ce nu se vede încă ne afinează simțirea, ne subtilizează judecata. Contemplarea infinitului ne spiritualizează, ne îmbogățește sufletește ... Sufletul nostru în dragostea rugăciunii șoptește: „Doamne, făcă-se voia Ta” Dar ce vrea Domnul? Tot ce e frumos, bun. Îți analizezi o pornire, o cerere la lumina voinței Dumnezești. Pe îndelete îți dai seama din ce pornește, cântărești toate ... te rușinezi... accepți sacrificiul Te-ai ridicat asupra ta însu-ți. Simți cuiele în brațe, în picioare, dar ai biruit moartea.

*

Ce e rugăciunea? Dragostea inimii... mărturisirea de dragoste pe care o dăm Domnului, e lăsarea în voia Lui. Și ce poate fi mai bun decât ea?

Domnul nostru Isus Cristos a practicat El însuși rugăciunea: „se cade pururi a ne ruga și a nu înceta”.

Domnul ne-a atras necontenit atenția asupra exemplului: „că pildă v'am dat vouă, că precum am făcut eu și voi să faceți.” (Ioan 13, 15).

Pentru noi, oamenii pilda e mai vorbitoare ca însăși vorba. Oare nu ne-a dat el proba cea mare a sacrificiului? S'a lăsat răstignit pentru noi.

Domnul nostru nu făcea nici un gest până ce nu-și înălța inima spre Tatăl. Evanghelia ne mărturisește: „Carele în zilele trupului său cereri și rugăciuni a adus cătră cel ce putea să-l mântuiască pe dânsul din moar-

te, cu strigare tare și cu lacrimi. (Evrei 5)

*

Cei cari nu se roagă sunt sub stăpânirea întunecului. Stau în mrejele orgoliului. Ei nu iubesc, nu nădăjduesc. Sufletele lor sunt uscate; mugurul recunoștinței a înghețat. I-a părăsit credința. Din rândurile lor se vor ridica negatorii. „Saule, Saule, ce mă prigonești?”

O. C.

Personalitatea istorică a Domnului nostru Isus Cristos.

Figura lui Isus Cristos se desface foarte clar, de pe fondul nebulos, în care se pierd, cu începuturile religiilor opuse cu a lui, fisionomia fundatorilor lor sau zeitatea lor.

Lăsând la o parte pe Orfeu, Attis, Krishana, personajii mitice, zeii de fantazie îmbrăcați în forme omeștești, vagi și fără consistență —indianul Cakya—Mouni (Budha), medul Zoroaster, au trăit chiar în cazul dacă acest din urmă a existat în noaptea chaotică a timpurilor legendare; nici chiar despre arabil Mahomet nu știm nimica până la viața lui de douăzeci și cinci ani, dacă nu era serac, orfan, crescut de un unchiu a lui.

Din contră, Isus din Nazareth are o adevărată istorie.

El a apărut, în plina epocă istorică, în marele veac al lui August, pe timpul lui Titu Liviu și a lui Seneca, cu ceva după Virgil, cu ceva înainte de Tacit.

El s'a născut dintr'un popor foarte cunoscut, a cărui stări sociale, politice și religioase sunt perfect stabilite, a cărui trecut lung este fixat în multe cărți, în cari încă nimeni nu a găsit greșeli, și cari se găsesc chiar în mod pozitiv în acord cu toate documentele vrednice de crezare și cu toate momentele veacurilor trecute ori nou descoperite.

El bătucește drumuri bine trasate, a căror înțelesuri le cunoștea Roma foarte bine, într'o țară unde geografia clară de tot, ne îngăduie ca să'l urmărim aproape paș la paș.

El vorbește și se mișcă în mare lumină, mulțumita căreia noi putem se ne facem o idee bogată și foarte precisă despre persoana lui despre vieța lui și opera lui.

În fine memoria lui este păstrată în numeroase scrisori, isvoarele vieții lui, a cărui valoare incomparabilă se poate stabili.

Mărturiile păgâne și evreești sunt mai puțin clare.

Scriitorii păgâni romani și greci nu s'au putut interesa de loc de persoana lui Isus, care a murit cu rușine pe cruce, fără să fi desvoltat ori ce influență politică, filosofică s'au artistică, nici se observe suferința adâncă a Vieței lui într'o provincie îndepărtată dela centrele intelectuale. Ei au văzut bine că religia lui câștigă încet cu încetul întreagă lumea romană, până în Roma, însă nu-și-au luat osteneala de a'l ștudia, ne găsind în el decât un obiect vrednic de disprețul neamului omenesc (Tacitus), lăpădându-se de el cu atât mai mult, pentru că Statul l'a urmărit ca fiind opus religiei stabilite și cultului tuturor zeilor.

Ce privește scriitorii evrei, ei au avut interes se păstreze o tăcere asupra aceluia pe care capii poporului lau dat afară din sinagoga, l'au judecat, l'au osândit precum și asupra operei lui cu un succes atât de miraculos, care a tradus nimicirea lui în învingere.

Istoricul evreu Iosefus Flavius era mai liber de spirit ca compatrioții lui, însă scriind el mai pe sus de toate pe placul Romei, s'a păzit nu cumva să se extin-

dă asupra unor lucruri cari ar fi putut să se interpreteze ca manifestațiuni de independență față de imperiu, și s'a și temut nu cumva să strice evreilor cari erau așezați în orașele romane; a insista asupra unei mișcări creștine pornită din Ierusalim, ar fi fost a-ii expune să fie confundați de persecutori cu aderenții lui Cristos?

Cu toate aceste mărturiile lor nu sunt negliabile. Iosefus Flaviu (37-95) de cât rezervat este asupra ansamblului evenimentelor, ne vorbește de sf. Iacob, rudă cu Isus, de Ioan Botezătorul, „om excelent“, dat la moarte de Irod, un rege adulter.

Suetone (60-141) istoric roman ne vorbește de creștinii torturați în Roma sub Nero.

Tacitus alt istoric roman (55-120.) pomenește pe Cristos dat la moarte de Ponțiu Pilat sub împăratul Tiberiu, vorbește despre religia lui Cristos și despre progresele acesteia în toată Iudea și până în Roma, în fine despre creștinii martirizați sub Nerone în 64.

Plinius cel tânăr guvernatorul Bithyniei, într'o scrisoare oficială către împăratul Traian (112) cere instrucțiuni în privința ținutei față de creștinii numeroși și influenți

din provincia lui, cari fac ca templele zeilor rămân goale, se adună de dimineața să cânte imnuri lui Cristos, pe care îl adoară ca pe un Dumnezeu, și de seară să primească în comun o mâncare nevinovată și comună (Eucharistia) — almintrelea nu fac nici un rău și se angajează chiar prin jurământ de a înconjura anumite crime, — în fine încetează de a fi numiți creștini, dacă s'au lepădat de Cristos.

Împăratul Traian (52—117) răspunzând lui Pliniu apoi împăratul Adrian (125) dau directive de urmat și recomandă înțelepciune în represalii.

Și numai singure aceste mărturii ar ajunge de a confunda pe acei critici altcum foarte puțini la număr, cari refuză evangeliilor noastre ori ce bază istorică.

Însă noi avem alte mărturii, cu mult mai calificate din motivul că au luat ființă în timpul faptelor evanghelice, și în timpul primelor ei începuturi, aceste scrisori ne pun în contact direct și imediat chiar cu începutul tradițiilor. Epistolele sf. ap. Pavel cel mai vechi dintre toate documentele, ne atestă existența acestei tradiții, ele fac un corp cu mărturia apostolică, a căror substanțe le avem în cele patru evanghelii și în faptele apostolilor.

Se zvonește...

Un nebun aruncă o piatră și zece înțelepți nu o află. Să-mi dați voie să inverzez: un înțelept scapă o vorbă și zece nebuni o ridică și o comentează cu agerul spirit de invenție al nebunului: Iată originea obscură a alătur opinii „volante”, care se numesc „Zvonuri” și despre care se zice: se zvonește, se vorbește.

Un astfel de „zvon” se discută acum pe frontul maramureșan al religiei. Cică biserica ortodoxă se orientează spre Biserica universală. În acest scop — „se zvonește” — s'au și făcut pașii de lipsă, ba chiar sunt făgăduințe precize, că Patriarhul și mitropoliții ortodocși ai Ardealului și Moldovei vor fi creați cardinali.

Că biserica ortodoxă caută scăpare la Biserica universală nu ne surprinde. Mai de vreme sau mai târziu va trebui să facă aceasta, căci sufletul omenesc cere hrană, nu vrea să se nutrească cu idealuri streine să fie ele cât de pompoase și să aibă nume cât de răsunătoare. Care conducător ortodox ar putea nega, că negocierile cu protestanții dela Upsala și recentele consfătuiri cu anglicanii au avut de scop căutarea unor noi energii menite pentru ridicarea moralei decăzute al spiritului ortodox? Și dacă crezul protestant și duhul anglican s'au găsit de insuficiente, este natural ca încercările să se facă în alte locuri mai potrivite, deci la adevărata Biserică a lui Hristos.

Și dacă este vorbă de unire, crearea a trei noi cardinali sigur că nu ar forma piedecă, Biserica Romei, dornică de a cuprinde în brațele sale toate popoarele pământului, ar găsi soluția cea mai potrivită. Dar pe noi nu lipsa cardinalilor ne desparte. „Între noi și voi prăpăstie adâncă s'au ivit”, puntea de trecere peste aceasta prăpăstie nu poate fi bătută din trei decrete pontificale, ci va trebui să fie construită din betonul tare al credinței.

Și „credința” cere multe renunțări... la mândria bizanțină, la trufia lui Fotie, Cerularie, care și azi ispitește, la „infalibilitatea” sinoadelor fără cap, la păcatele adânci ale trecutului, la indisciplina stăpânitoare în lipsa unui cap și la câte de toate.

Va trebui să se pună capăt situației atât de bine caracterizată în Roma prin cuvintele: Graeci sine lege vagantes!

Unirea însemnează pierirea hidrei cu multe capete ale bisericilor naționale! (O singură turmă și un păstor!)

Însemnează intronarea cinstei în socoteli, deci nu vor mai fi știri atât de edificatoare ca: „I. P. S. Gurie, Mitropolitul Basarabiei a fost trimis în judecata I. Curții de Casație de către Min. cultelor. A fost suspendat din toate funcțiunile administrative, punându-se sechestru pe averea I. P. S. Sale”. (Glasul Monahilor nr. 517).

Unirea însemnează acceptarea fără discuții a poruncii date

de superior, care nu admite critică, căci izvorește din voința neînfrântă de a face bine pentru împărăția lui Hristos. Deci spiritul catolic nu va admite să vadă lumina zilei scrisorile subalternilor îndreptate împotriva superiorilor, mai ales dacă acel superior este un episcop, cum face acum tot „Glasul Monahilor”, care adresează arhierelui său — în văzul și spre marele scandal al credincioșilor — următoarele:

„Mulțumim lui Dumnezeu că ne-a ajutat să desvăluim public nenorocita sistemă din biserica noastră, ca numai câțiva să lucreze în numele tuturor.

Cu câtă înverșunare a luptat alături de noi P. S. Tit Sime-drea (Arhierul Patriarhiei N. R.) împotriva acestei sisteme cu prilejul luptei calendaristice, pentruca astăzi să devină reprezentantul ei cel mai tipic.

Stăpânit de o mânie oarbă cere suprimarea noastră în București, pentruca baionetele să-i administreze duhovnicește Eparhia.

Dumnezeu n'are să-i ajute! Noi, chiar suprimați de am fi, tot biruitori rămânem, fiindcă vrăjmașii noștri sânt și vor fi deapururi vrăjmașii adevărului!

Frații preoți și monahi, e bine să se roage pentru îmblânzirea P. S. Tit și a tuturor celor cari clocotesc de ură împotriva noastră!

Nădăduim că Bunul Dumnezeu ne va feri de măsurile satanice ce se clocesc în întuneric.

Fiecare preot și fiecare mo-

nah e dator să ducă mai departe lupta noastră, pe care noi cu riscuri și cu sacrificiu am dus-o până aci.”

Dacă se vor delătura piedecile dogmatice, prăpastia tot adâncă va fi, până fiii bisericii ortodoxe nu vor fi pătrunși de adevăratul spirit al Evangheliei propovăduite de Biserica Romei.

Și pentru acesta nu cardinali se cer, ci judecată și binevoință.

Când va fi?

Așa este ...

Cetim în „Glasul Monahilor”: *Condicile de milă*. Ziarul „Raza” din Chișinău face cunoscut, că consiliile parohiale din Ardeal pun la licitație condicile de ofrandă. — Cine dintre amatori dau 20 mii lei, capătă o condică vizată, iar cât adună, bagă în buzunar.

Bună afacere! — Așa este, zicem și noi.

Suntem luminați de acum! Consiliile parohiale ortodoxe înșală lumea, deci colectanții... de azi vor eși dela noi cu mâna goală!!

Congresul Agru-lui amânat.

„Unirea” aduce știrea, că congresul convocat pentru zilele de 21, 22 Noemvrie la Târgu-Mureș, s'a amânat pe o dată care se va fixa ulterior. Ne-a surprins știrea, mai ales că

amânarea nu se motivează. Și ne întrebăm, ce puteri oculte lucrează, că aceasta Asociație, atât de plătândă, să nu se poată desvolta?

E doar singurul loc, unde cu puteri unite putem să muncim împreună pentru atât de dorita împărăție a lui Hristos!!

Și întrebăm, pe când se va fixa noul termin? Doar suntem la sfârșit de an, preajma serbătorilor Crăciunului! Nu trebuie să fim matematicieni, ca să deducem, că congresul din acest an se va ținea... în anul viitor.

Serbare mariană.

Cu ocazia serbătoarei litulare (Intrarea în bisec-21 Nov.) a Congregației Mariane a elevelor gr. cat. rom. din Liceul Domnița Ileana, membrele congre-gației sub conducere Dnei Rozica Serban profesoară aranjează o serbare artistică religioasă la orele 6 p. m. în sala de gimnastică a liceului de fete cu următorul program:

1. Cor religios.
2. Cuvânt de introducere, Amalia Balint prefecta congre-gației.

3. Duet la vioară. Elevele M. Epure și M. Câmpianu.

4. Rugăciune de Militaru. Recitare eleva Ana Maria Berinde.

5. Canto-solo. Eleva Gh. Némét.

6. Trebuie să învățăm. Monolog. L. Suranyi.

7. Serenadă. Solo-pian. Eleva L. Munteanu.

Menirea muzelor. Melodramă de Paun. Muzica de prof. D. Stan. Corul Liceului de fete orchestra liceului de băieți. Poezia: L. Birlea. Muzica Gh. Némét. Pictura: Elena Vodă-Bota.

9. Baletul preteselor din opera „Aida”. Elevele: L. Birlea, Gh. Belega, Bob Haugea, E. Finkei, Clara Pop, A. Domide, T. Kleine, Cl. Gudera, E. Vodă-Bota, A. Iuga, Gh. Némét, A. Doros. La pian: T. Mezei.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Primitie solemnă. Ziua de 21 Noembrie va aduce bucurie Congregației Mariane „Maica Indurărilor” a doamnelor din Sighet. Vor depune cu aceste zi votul trei candidate, iar vor reînnoi votul celelalte membre.

Asociația Națională a Studenților Români uniți din București în adunarea generală 16-XI—1936 a ales următorul comitet:

Președinte: Liviu I. Mărgineanu,

Vicepreședinte Dumitru Pop,
Secretar general: Marta Lupu,

Controlor, Teodor Radu,
Casier, Ion Tenchea,
Secretar de ședință, Sabin Pop,

Secretar de ședință, Zita Herie,

Bibliotecar, Ioan Gavrilă,
Membru în comitet Mărioara A. Pop.

Membru în comitet Ioan V. Suciu,
Comisia artist. lit. și presă
Președinte, Marta Lupu,
Secretar, Vasile Berinde,
Secretar, Teodor Oniga,
Membru în comisie, Iacob Chireolae.

Comisia soc. carit. ajut.
Președinte, Sabin Pop,
Secretar, Blăgean Nicolae,
Membru în comisie Eugen Sabo.

A apărut „Calendarul Bunuului Creștin” dela Bixad. Acest Calendar, care apare de vre-o câțva ani cu îngrijirea părinților baziliani dela Bixad, a cucerit poporul credincioși! Dacă ceva este „bun și ieftin”, — atunci acest calendar este „cel mai bun și cei mai ieftin” dintre calendarele ce apar. Textul variat este împodobit cu clișee frumoase, iar conținutul este o nutritoare hrană sufletească în ceasuri de repaus.

Calendar săptămânal.

22—28 Noembrie 1936.

22. Dumineca IX. d. In. Sf. Cruci
ap. Efez. 2, 14. Evg. Luca 12. 15
ap. Filimon

23. Luni Ep. Amflochie † 294

24. Marți Papa Clementa † 311

25. Mercuri M. Ecaterina † 307

26. Joi C. Alipin Tt

27. Vineri M. Iacob Persol † 421

28. Sâmbătă C. Ștefan cel nou † 707

XI. *Mila trupească și sufletească.* La ce-ți servesc atâtea bunuri, dacă-ți lipsesc bunurile sufletului? E folositor se faci bine trupurilor, dar mai bine să se facă sufletelor.

Dacă nu te folosești de resursele tale pentru a te perfecționa, te voi trata ca pe un arbore steril, încărcat cu frunze și nu cu fructe.

Oh! vezi cât câștigă nereligioșii zi de zi, cât cresc în minciunile lor, pentru că nu învață adevărul: Și inima ta nu s'ar emoționa! Este ea oare de piatră?

Dar cum vei putea să te înalți în cer, dacă nu știi să te ridici mai sus!

Sărăcii se plâng de Providența mea, dar aceasta este din vina ta.

G. Palan s. j. „Creștinul Activ”.

